

Miroslav Pelikan

SVJETIONIK

SVJETIONIK

Valentin Miles ili Val Miles, nezadovoljni čovjek srednjih godina, osjećao je toliko bolno jasno, tako očito svoj umor koji se decenijima gomilao u njegovom tijelu i činio ga slabim i ranjivim, s malo mogućnosti za uobičajeni, normalni život.

Liječnik mu je savjetovao prijeko potrebni duži odmor, svakako negdje na osami, kako bi jednostavno došao sebi i postupno se oporavio, najprije fizički a zatim i psihički.

Srećom na poslu je prikupio dovoljno slobodnih dana, preostalo je ponešto od godišnjeg odmora iz prošle godine, ukupno pet tjedana.

Odavno je čuo priču o legendarnoj osami na otočiću Veli vrh. Usred otočića uzdizao se je

odavno izgrađeni kameni svjetionik sa skromnom kućicom ispod koja se povremeno iznajmljivala.

Za dva dana, s nešto stvari Miles je stupio na malo pristanište otoka Veli vrh. Uskoro se brodić otisnuo i s uputama na više jezika, Miles je ostao sam na Velom vrhu.

Namještenik kompanije proveo ga je od kućice do svjetionika, pokazao sve staze na otoku i upozorio na vrijeme, na žestinu topline, hladnoću vjetra.

Strašna tišina, pomislio je Val Miles najprije, golemi muk proparan rijetkim kricima ptica koje su nisko nadlijetale otok.

Kućicu je činila samo jedna kvadratna prostorija, pet puta četiri metra. S jedne strane, ležaj i ormar, na sredini stol i četiri stolca, ispod dva prozora skromno opremljena kuhinja. Sa strane vrata koja vode u kupaonicu i toalet. U kutu radio uređaj, za svaki slučaj.

Miles je brzo raspremio donešene stvari i sjeo za stol. Kompanija koja je iznajmila otočić napunila je

smočnicu hranom i potrebnom količinom raznog pića.

Neće biti loše, mrmljao je Val, neće biti loše. Ovdje ću se sasvim dobro odmoriti. Jedino su mi društvo ptice i možda poneka skrivena zmija ili gušter.

Kao dijete se veselio Miles nevjerojatnom miru, čarobnom spokoju, ovdje ću sastrugati sve taloge umora.

No, spavao je loše. Ne, ležaj nije bio neudoban, ali stalno se budio, osjećao je nemir i kao da je naslućivao nešto što se ne može predvidjeti a ionako će doći i obgrliti ga.

Jedva je dočekaao jutro. Istuširao se, pojeo krišku kruha s maslacem i odmah krenuo u istraživanje otočića.

Do podneva je upoznao sve dostupne i vidljive staze, prolazeći ih više puta, gore, dolje.

Sve skupa nekoliko stotina koraka po svakoj stazi, sa strane nisko raslinje, pa goli, oštri vrhovi, rijetki cvjetovi.

Dobro mu je došlo prijepodneвно hodanje, oznojio se od topline i napora.

Dok je sjedio u udobnom hladu kamene kućice začuo je lupkanje vrata. Vjetar.

Odnekud su doplovili tamno sivi oblaci i zakrilili plavet neba, zahladilo je.

Popodne će morati ostati u kućici, ponio je nekoliko knjiga, uvijek je volio čitati, ovdje je na sigurnom, samo da ga ne ometaju i ne nerviraju vrata sa stalnim lupkanjem.

Zadubio se u knjigu, pročitao je nekoliko desetaka stranica i osjetio kako mu se odjednom oči sklapaju, kako mu glava pada. Samo je položio glavu na ruke i zaspao, ne čuvši više kontinuirane udare vjetra.

Sanjao je svog pokojnog djeda, majčinog oca, koji mu je tako puno značio. Djed je u snu bio ozbiljan, ne rekavši ni riječ, nijem prošao pored njega. Iza djeda je ugledao baku, slijedila je djeda i nije ga primijetila. Bio je razočaran takvim snom.

Probudio se predvečer. Vjetar se smirio. Osjećao je bol u vratu. Otvorio je dvije konzerve, narezao nekoliko kriški kruha i večerao.

Poneki krik ptice rijetko je remetio praiskonsku tišinu Velog vrha.

Izašao je van, no vratio se. Otvorio je vrata i sjeo na prag, zagledavši se u tamno more i zvjezdani plašt iznad.

Razmišljao je o svom životu, za koga je često smatrao kako ga uzalud troši, kako nije ostvario ništa što bi bilo vrijedno, barem prosječna ljudska dostignuća, kako onog čuvstvenog tako i materijalnog.

Živio je u naslijeđenom roditeljskom stanu, često mijenjajući poslove, u nekima je uživao dok je druge samo odrađivao.

Sada mu se očito činilo kako je prestar za radikalne promjene, no mogao je izvesti određene korekcije, kako bi barem nešto promijenio.

Najprije se valja dobro odmoriti, skinuti sa sebe i iz sebe sve nataložene muke i vratiti se pročišćen natrag u svakodnevicu.

Sjedio je dugo na pragu, pušio cigaretu za cigaretom, popio nekoliko čaša okrepljujućeg vina, sve dok ga alkohol nije prisilio da se protegne na krevetu sa samo jednom mišlju, jesam li zatvorio vrata?

Uostalom, ovdje nema nikoga, tko može doći i okrenuo se na bok omamljen vinom.

Doista, izjutra ga je probudila hladnoća.

Naravno, nije zatvorio vrata, studen je gospodarila prostorijom.

Zatvorio je vrata i vratio se na ležaj. Pokrio se dekom i iznova zaspao.

Prespavao je cijelo jutro. Pogledao je na sat. Prošlo je dvanaest sati.

Pojeo je tri kriške kruha s maslacem, popio dvije šalice crne kave.

Planirao je cijelo poslijepodne istraživati prostore pored staza. Ponio je sa sobom malo hrane i vode, uzeo je i dalekozor koji je opazio na ormaru. Stavio je šešir na glavu i krenuo. Prvo mora pronaći nekakav komad drveta, štap od metra i pol, da mu bude pomoć u hodanju a i za svaki slučaj.

Teško mu se bilo probijati kroz nisko raslinje, kretao se s neprikrivenim oprezom, tko zna što se krije u grmlju.

Ne osobito zanimljivi krajobraz.

Okrenuo je na drugu stranu, preko oštarih vrhova kamenja. Ovdje je mogao još teže hodati, morao se je pomagati i rukama, kako bi sigurno prelazio sa špice na špicu.

Niti ovaj ga prostor nije oduševio, sama golet, oštri, negostoljubivi kamen opasnih vrhova, dovoljan je samo trenutak neopreza i lako možeš nastradati.

Spustio se do mora, skinuo cipele, podigao rubove hlača i zakoračio u vodu.

Ugodna svježina mora godila mu je.

Razmišljao je ne bi li se do kraja skinuo i zaplivaio. No, nije se odlučio. Stajao je i dalje do koljena u moru, promatrajući pučinu. Potpuni mir, more spava. Ni ptica nema, samo vrućina koja se nesnosno spušta s neba i slijeva se u kamen koji gori.

Izašao je iz vode, obukao se i krenuo natrag. Kako se uspinjao prema kućici, osjećao je kako temperatura raste. Nakon nekoliko minuta stigao je do spasonosnog hlada kućice, bio je prekriven znojem i vraški umoran.

Tek tada se sjetio kako nije pronašao štap, nije ugledao ništa slično, u redu, što će mu, nekako se snalazi.

Milesu su svi idući dani bili gotovo isti ili vrlo slični. Uglavnom je lutao otokom, veseleći se susretu sa žutim leptirima, promatrao je dalekozorom ptice kako oblijeću i krešte na njega, jedan je put umalo stao na zelenog guštera, koji se iznenada stvorio njemu na putu.

I to je bilo sve.

I evo, protekao je prvi tjedan u zaboravljenom svijetu, na kraju mora. Tek krajem toga prvog tjedna primijetio je s čuđenjem, kako se niti jednom nije obrijao. Narasla brada pomalo ga je svrbjela, no odlučio je, koliko bude na otoku, neće se brijati.

Te je večeri dugo sjedio na obali tihog mora i promatrao bez riječi uspavanu pučinu ispod fantastičnog neba prepunog dijamanta.

Tada je shvatio, on čovjek, ogleda se u zrcalu mora i neba i pita ih, što mu je činiti.

Svaku je iduću večer Val provodio na obali, suočen s morem i s nebom, šutjeli su, bez glasa, posve tihi, gotovo neprimjetni.

Što je duže boravio na obali pored mora, sve je više osjećao kako je on, bijedna, beznačajna pojava ispod neba i pored mora.

Krajem drugog tjedna, osjećao se dovoljno jadno, bio je na korak da pozove prijevoz radio vezom i prekine ovu agoniju.

Kako će izdržati još tri tjedna opake samoće? Bio je sa potpuno sam nasuprot moći mora i neba.

Sve češće je sanjao čudne, on bi rekao nepotrebne i neobične snove s ljudima koje nije poznavao, niti su oni poznavali njega, bio je sam među tolikim svijetom.

Više nije odlazio na obalu, većinom je boravio u kućici, tek je rijetko napuštajući.

I tada se sjetio svjetionika. Uopće se nije popeo do vrha.

Ponio je baterijsku svjetiljku. Vrata svjetionika bila su širom otvorena. Uspinjao se polako dok je vjetar hućao i brže od njega dospijevao do vrha.

Ubrzo je zakoračio na malu terasicu koja je okruživala nekada spasonosno svjetlo, sada ugašenog svjetionika.

Nekoliko je puta obišao okolo, promatrajući u polutami, more i nebo, različite dijelove otočića.

Kao da se osjećao malo manje jadniji i manji na vrhu svjetionika.

Srećom, barem je pronašao pravo mjesto za odmor.

Preostala tri tjedna proveo je na vrhu svjetionika, promatrajući svijet oko sebe dalekozorom, pronalazeći uvijek nešto novo i zanimljivo.

U zadnjem tjednu uspio je ući, iako se čudio zašto to i prije nije pokušao, u zatvorenu prostoriju s utrnulim svjetlom i prvo što je ugledao, bio je dugi, ravni štap na podu.

Toliko mu se obradovao da je zaplesao vrteći se u krug.

Podigao ga je s ogromnim, nemjerljivim oduševljenjem, premjerio ga i osjetio kako mu dobro leži u ruci.

Spustio se hitro, nataknuo šešir na glavu i sa štapom više puta prošao cijelim otokom, držeći ga visoko iznad glave.

Osjećao se gospodarem cijeloga otoka.

Spustio se do mora i zabio više puta štap u plitko more a zatim podigao štap prema nebu smijući se grohotom.

Vratio se u kućicu, miran i zadovoljan.

Najprije se obrijao i pospremio svoje stvari zatim.

Sutra je otplovio s Velog vrha, ponosno držeći dugi, ravni štap u ruci dok ga je namještenik kompanije u čudu gledao.

Miroslav Pelikan